

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

«18» март 2020 ел

№ 96

«2019-2023 елларга Татарстан Республикасы
Әгерже муниципаль районында
кече һәм урта эшмәкәрлек үсеше»
муниципаль программасы турында

«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Кушымта итеп бирелгән «2019-2023 елларга Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлек үсеше» муниципаль программасын расларга.
2. Башкаручыларга, әлеге карарның 1 п. нигезендә, «2019-2023 елларга Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлек үсеше» муниципаль программа чараларының үтәлешен тәмин итәргә.
3. Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Башкарма комитетының 2019 елның 14 мартындагы 87 номерлы «2019-2023 елларга Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлек үсеше» карарын үз көчен югалткан дип танырга.
4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районының рәсми сайтында <http://agryz.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru> урнаштырырга.
5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе урынбасары О.А. Баженовага йөкләргә.

Башкарма комитет житәкчесе

А.С. Авдеев

Расланган
Татарстан Республикасы
Әгерже муниципаль районы
Башкарма комитетының
18 март 2020 ел, № 96
карары белән

**«2019-2023 елларга Татарстан Республикасы Әгерже
муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлек
үсеше» муниципаль программасы**

Программаның эчтәлеге.

1. Муниципаль программаның паспорты.

2. Кыскача кереш.

3. Программаның гомуми өлеше:

3.1. 2019-2023 елларга Әгерҗе муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү муниципаль программасының максатлары һәм бурычлары – программаның максатлары, беренче чираттагы бурычлар.

3.2. Агымдагы вәзгыятькә анализ, Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районында МСП үсеше проблемаларын бәяләү.

3.3. Кулланучылар базарын үстерү

3.4. Яшьләр арасында эшкуарлыкны үстерү

3.5. Сәнәгать майданчыкларын үстерү һәм резидентларны жәлеп итү

3.6. Үзмәшгуль халык өчен сынау проекты турында

3.7. Авыл хужалыгында кооперацияне үстерү

3.8. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен инвестиция урыннары

4. Территориянең инвестицион жәлеп итүчәнлеген, эшмәкәрлекне үстерү юнәлешләрен һәм конкрет чаралар исемлеген бәяләү.

4.1. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларын һәм Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмаларны үстерү өчен уңайлы шартлар булдыру

4.2. Инженерлык инфраструктурасы объектларын төзү һәм инвестиция проектларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле ресурсларга МСП системасын яхшырту

4.3. Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасы оешмаларына адреслы финанс ярдәме күрсәтү чараларын тормышка ашыру

4.4. Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү

4.5. Инвестицион проектларны гамәлгә ашыру кысаларында административ киртәләрне бетерү

4.6. Эшкуарның уңай образын формалаштыру, эшкуарлык ролен популярлаштыру

5. МСПны үстерү программасын ресурслар белән тәэмин итү.

6. Хәвеф-хәтәрләргә бәяләү, аларны киметү чаралары.

7. Программаның планлаштырылган икътисади нәтижәлелеге, программа белән идарә итү һәм тормышка ашыруны контрольдә тоту.

8. Муниципаль программаның нәтижәлелеген бәяләү методикасы

9. Муниципаль программаны хокукый жайга салу чараларының характеристикасы

10. Нәтижәләр һәм кушымталар (саннар белән таблицалар)

1. МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	2019-2023 елларга Әгерҗе муниципаль районында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү муниципаль программасы
Программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның максаты һәм бурычлары	<p>Муниципаль программаның максатлары: Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы территориясендә теркәлгән һәм эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшқуарлык субъектларын үстерү өчен уңай шартлар тудыру</p> <p>Муниципаль программаның бурычлары:</p> <ol style="list-style-type: none">1. МСПга ярдәм инфраструктурасын үстерү;2. Инженерлык инфраструктурасы объектларын төзү һәм инвестицион проектларны гамәлгә ашыру өчен МСПның кирәкле ресурслардан файдалану системасын яхшырту3. МСП субъектларына финанс һәм мөлкәти ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру;4. Инвестицион проектларны гамәлгә ашыру кысаларында административ киртәләрне бетерү;5. Эшқуарның уңай образын формалаштыру, эшқуарлык ролен популярлаштыру;6. Яшьләрне эшмәкәрлек эшчәнлегенә жәлеп итү7. Социаль эшқуарлыкны үстерү

<p>Программаның максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре</p>	<p>Программаның төп максатчан индикаторлары:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 10 мең кешегә исәпләнгән кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны, берәмлек; - кече һәм урта предприятиеләр әйләнеше күләме, млрд. сум; - микропредприятиеләрдә, кече һәм урта предприятиеләрдә һәм шәхси эшмәкәрләрдә эш белән тәэмин ителүчеләрнең гомуми саны буенча уртача исемлек буенча уртача саны өлеше, %; - кече предприятиеләрдә уртача айлык хезмәт хакы - сум.; - Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы бюджетына эшмәкәрлек эшчәнлегеннән кергән салым керемнәре күләме, млн. сум; <p>Программаның күрсәткечләре:</p> <ul style="list-style-type: none"> - финанс ярдәме алган кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны-берәмлек; - милек ярдәме алган кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны-берәмлек; - Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү инфраструктурасы оешмалары исемлегенә кертелгән оешмалар саны - шәһәр администрациясе оештырган кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итүгә һәм аны үстерүгә юнәлдерелгән чаралар саны, берәмлекләр; - тышкы, басма һәм электрон реклама чараларын кулланып урнаштырылган реклама-мәгълүмати хәбәрләр саны, берәмлек; - үткәрелгән конкурслар, берәмлекләр саны; - грантлар алган яшьләр арасынан кече эшмәкәрлек субъектлары саны, берәмлек - тулаем региональ продуктның гомуми күләмендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары житештергән продукция өлеше, % - яңа ачылган микропредприятиеләрдә, кече һәм урта предприятиеләрдә һәм шәхси эшмәкәрләрдә эш урыннары саны, бер.
<p>Программаны тормышка ашыру этаплары һәм сроклары</p>	<p>2019 - 2023 еллар</p>

Программаны башкаручылар	ТР Әгерже муниципаль районы Башкарма комитеты, жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре палатасы, ТР Әгерже муниципаль районының финанс-бюджет палатасы, ТР Әгерже муниципаль районы авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары
Финанслау күләме һәм чыганақлары	ТР бюджеты – <u>грант ярдәме</u> ; Бюджеттан тыш чыганақлар - 70 000 тыс. руб. ТР ӘМР бюджеты – 5 750,00 (шул исәптән салымнар буенча)
Программаның үтәлешен контрольләтү	ТР Әгерже муниципаль районы Башкарма комитеты

<p>Программаны гамэлгә ашыруның төп нәтижеләре</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 10 мең кешегә исәпләнгән кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны, 2023 елда – 179,2; - кече һәм урта предприятиеләр әйләнеше күләме, 2023 елда- 3,57 млрд. сум – ; - микропредприятиеләрдә, кече һәм урта предприятиеләрдә, шәхси эшмәкәрләрдә эшләүчеләрнең исемлек буенча уртача саны өлеше 2023 елда барлык предприятиеләрдә эшләүчеләрнең гомуми саны-15,2%; - 2023 елда кече предприятиеләрдә уртача айлык хезмәт хакы – 19418,7 сум; – 2023 елда эшмәкәрлек эшчәнлегеннән Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы бюджетына 66,3 млн. сум салым керемнәре кергән; Программаның күрсәткечләре: - финанс ярдәме алган кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны-1 берәмлектән дә ким түгел; - милек ярдәме алган кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны-1 берәмлектән дә ким түгел; - Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү инфраструктурасы оешмалары исемлегенә кертелгән оешмалар саны-3 предприятие - районда оештырылган кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итүгә һәм аны үстерүгә юнәлдерелгән чаралар саны 3 берәмлектән дә ким түгел; - тышкы, басма һәм электрон реклама чараларын кулланып урнаштырылган реклама-мәгълүмати хәбәрләр саны, берәмлек; - үткәрелгән конкурсларның саны-кимендә 30 берәмлек; - грантлар алган яшьләр арасынан кече эшмәкәрлек субъектлары саны бер берәмлектән дә ким түгел; - 2023 елда тулаем төбәк продуктының гомуми күләмендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары житештергән продукция өлеше-28,0% – яна ачылган микропредприятиеләрдә, кече һәм урта предприятиеләрдә һәм шәхси эшмәкәрләрдә булдырыла торган эш урыннары саны-30 берәмлектән дә ким түгел.
--	--

2. Кыскача кереш.

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү 2023 елга кадәр Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының социаль-икътисадый үсеше стратегик планының төп максатларыннан берсе-Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы территориясендә уңайлы һәм куркынычсыз яшәү өчен шартлар тудыру. Соңгы елларда икътисади күрсәткечләр динамикасы икътисадның реаль секторы үсешенә тотрыклы тенденциясен күрсәтә. Кече һәм урта эшкуарлык икътисад өчен стабилләштерүче факторга ия - бу базар конъюнктурасына җайлашу һәм сыгылмалы булу, житештерү структурасын тиз

үзгәртү, яңа технологияләр һәм фәнни эшләнмәләренә оператив рәвештә булдыру һәм куллану сәләте.

Елдан-ел шәһәр икътисадында эшмәкәрлекнең роле арта бара. 2018 елның 1 гыйнварына кече һәм урта эшмәкәрлек секторында эшләүче барлык халыкның 14,3% ы эшли. Шәхси эшмәкәрләренә дә исәпкә алып, бу 1,7 меңнән артык кеше дигән сүз.

2018 елның 1 гыйнварына Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы территориясендә 601 кече һәм урта эшкуарлык субъекты теркәлгән, шул исәптән оештырмыйча гына 472 шәхси эшмәкәр юридик зат. Районда даими яшәүче 10 мең кешегә уртача 177 кече һәм урта эшмәкәрлек субъекты туры килә.

Соңгы елларда эшмәкәрлек секторының тармак структурасы үзгәрешсез диярлек. Кулланучылар базары өлкәсә аеруча кызыклы булып тора. Аңа кече һәм урта бизнес субъектларының гомуми санының 42% ы керә һәм эш белән мәшгуль (44 кече предприятие һәм 208 шәхси эшмәкәр).

Авыл хужалыгында эшчәнлек алып баручы субъектлар саны буенча икенче урында тора, 11 % (10 Кече предприятие һәм 56 ШЭ).

Өченче урында төзелеш оешмалары - 8,8 % (16 кече предприятие һәм 37 ШЭ).

Дүртенче урында-эшкәртүче житештерү предприятиеләре – 7,6 % (16 кече предприятие һәм 30 ШЭ).

Кулланучылар базары, хезмәт күрсәтү, төзелеш, эшмәкәрлек үсеше динамик рәвештә барса, торак-коммуналь хужалык, мәдәният, мәгариф өлкәсендә кече предприятиеләр өлеше әле аз түгел.

Эшмәкәрлекне үстерү эшсезлек дәрәжәсен киметүнең төп факторларыннан берсе булып тора. 01.01.2018 торышы буенча районда эшсезлек дәрәжәсе 0,56% тәшкил итә, Татарстан Республикасында – 0,57 %.

Кече һәм урта предприятиеләр әйләнеше күләме ел саен уртача 5-10 % ка арта. Әгерҗе районының тулаем территориаль продуктында кече эшмәкәрлек өлеше 26,95 % тәшкил итә.

Статистик күрсәткечләренә анализлау, шәһәр бизнес форумнары, эшмәкәрлек буенча Консультатив совет утырышлары нәтижәләре, муниципаль программаларны гамәлгә ашыру нәтижәләре шәһәрдә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм итүче уңай факторларны да, аның үсешенә комачаулаучы проблемаларны да ачыкларга мөмкинлек бирә.

Уңай факторлар:

1. Районның административ, сәнәгать, мәдәни үзәге буларак югары инвестицион җәлеп итүчәнлегә;

2. Әгерже шәһәренәң отышлы транспорт-логистика хәле. 30 км ераклыкта Удмуртия Республикасы башкаласы Ижау шәһәре, дүрт юнәлеш буенча тимер юллар.

3. Уникаль туристик-рекреацион ресурс булу шәһәр янында хезмәт күрсәтү өлкәсен үстерүнең өстәмә мөмкинлекләрен күрсәтә: Иж-Бубый авылы, Кама елгасының яр буе полосасы.

4. Кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү һәм аңа ярдәм итү Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы сәясәтенең өстенлекле юнәлешләренең берсе, анын қысаларында:

- 2007 елдан башлап кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм һәм аны үстерү мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районының Эшқуарлык буенча актив эшләүче консультатив советы;

- Татарстан Республикасы кече һәм урта эшқуарлығына ярдәм итү оешмалары исемлегә формалаштырылды һәм тулылана.

Шул ук вакытта кече бизнес югары риск дәрәжәсе, финанс һәм коммерция тотрыксызлыгы, финанс резервларының түбән дәрәжәсе, төп фондларның чикләнгән булуы, хезмәткәрләренәң аз саны һәм идарә персоналының чикләнгән саны, шулай ук аның икътисади тотрыксызлыгын билгели торган башка күрсәткечләр белән характерлана. Бу кече бизнесны, жирле үзидарә органнары ягыннан аерым яқын килүне таләп итүче предприятиеләрнең аерым категориясе буларак характерлый.

Шәһәрдә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерүне тоткарлый торган төп проблемалар булып тора:

- кече һәм урта эшқуарлык субъектларының үз финанс ақчалары житмәү, бизнес үсешенә финанс ресурсларын жәлеп итүдә қыенлықлар, бигрәк тә бизнес торгызылу стадиясендә;

- төп фондларның тузуының югары дәрәжәсе һәм житештерүне модернизацияләүнең түбән дәрәжәсе;

- административ киртәләр, эшқуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Килештерү системасының катлаулылығы;

- бизнес алып бару күнекмәләренең, идарә итү тәҗрибәсенең, юридик һәм икътисади белемнәрнең житәрлек булмавы;

- төбәкара һәм халыкара базарларда көндәшлек итәргә сәләтле кече һәм урта эшқуарлык субъектларының житәрлек дәрәжәдә булмавы.

- лицензияләү, сертификацияләү, жир кишәрлекләрен бирү процедурасынын артык таләпләренә бәйлә эшчәнлекне тормышка ашыру, килешүләр һәм рөхсәтләр алу буенча кыенлыклар.

- предприятие хезмәткәрләре, шулай ук граждан наемы шартларында эшчәнлек алып баручы предприятиеләр өчен социаль гарантияләрнең житәрлек дәрәжәдә булмавы билгеләнә.

Проблемаларны чишүнең иң нәтижәле ысулы булып, куелган бурычларнын һәркайсы өчен чаралар эшләү юлы белән, нәтижәгә һәм проблемаларны этаплап системалы хәл итүгә юнәлдерелгән программа-максатчан метод тора.

Программаларны тормышка ашыру кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү һәм аны үстерү өлкәсендә муниципаль сәясәтне гамәлгә ашыруның нәтижәле инструменты булып тора, ул ел саен Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районының социаль-икътисадый үсешенә кече һәм урта эшкуарлыкның өлешен арттыруга ярдәм итә.

3. Программаның гомуми өлеше:

3.1. 2019-2023 елларга Әгерже муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү муниципаль программасының максаты һәм бурычлары

Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районының социаль-икътисадый үсешә стратегиясә нигезендә, программаның төп максаты - Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы территориясендә теркәлгән һәм эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү өчен уңай шартлар тудыру.

Максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районының Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын үстерү. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларын һәм Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районының Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүчә оешмаларны үстерү өчен уңайлы шартлар булдыру.

2. Инженерлык инфраструктурасы объектларын төзү һәм МСПның инвестиция проектларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле ресурслардан файдалану системасын яхшырту.

3. Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районының Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасы оешмаларына адреслы финанс һәм мөлкәти ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру.

4. Инвестицион проектларны гамәлгә ашыру кысаларында административ киртәләрне бетерү.

5. Эшкуарның уңай образын формалаштыру, эшкуарлык ролен популярлаштыру.

6. Яшьләрне эшмәкәрлек эшчәнлегенә жәлеп итү.

7. Социаль эшкуарлыкны үстерү.

Максатларга ирешүне һәм бурычларны хәл итүне характерлаучы индикаторлар (күрсәткечләр) элге программаның 1 нче кушымтасында чагылдырылган.

3.2. Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районында агымдагы вәзгыятьне анализлау, МСП үсеше проблемаларын бәяләү.

«2019 – 2023 елларга Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасы (алга таба - муниципаль программа) объекты булып Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районында эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшкуарлык субъектлары жыелмасы тора.

Программаның предмети Әгерҗе муниципаль районының жирле үзидарә органнары, иҗтимагый оешмалар, кече һәм урта бизнес субъектлары һәм халык арасында эшмәкәрлек эшчәнлегенә ярдәм итү һәм аны үстерү өлкәсендә барлыкка килгән икътисадый, социаль һәм башка мөнәсәбәтләр комплексы булып тора.

Программаның эшчәнлек өлкәсе районның кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итүдән гыйбарәт.

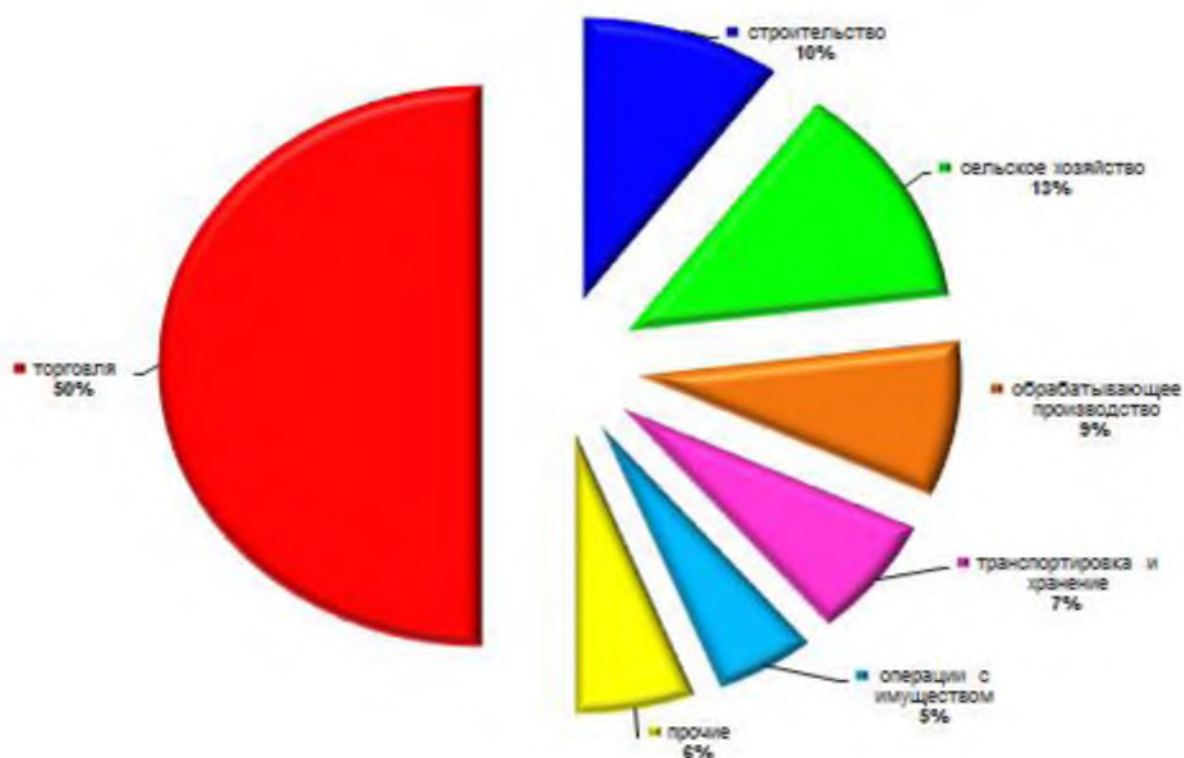
Программаның норматив базасы:

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принципнары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7 номерлы ТР Законы

Муниципаль программаның гамәлдә булу өлкәсе характеристикасы

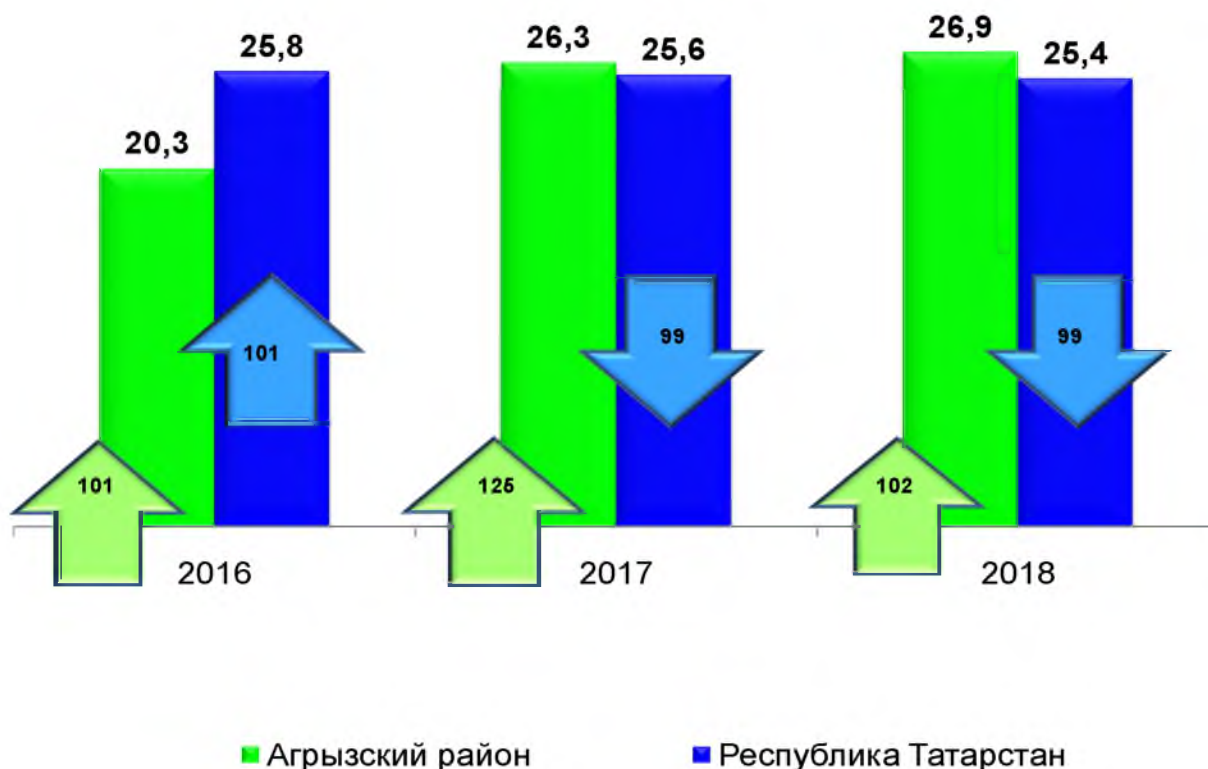
1 рәс. Эшчәнлек төрләре буенча бизнес субъектлары

Кече һәм урта эшмәкәрлек Әгерже муниципаль районы икътисадының аерылгысыз өлеше булып тора. Кече һәм урта бизнес субъектлары эшчәнлекнең барлык өлкәләрендә диярлек эшли, шуңа күрә аларның үсеше район икътисадының тотрыклы үсешен билгели торган стратегик фактор булып тора.

Федераль дәүләт статистикасы хезмәтенен Әгерже районы территориаль органы мәгълүматларына караганда, 2018 елның 1 яртыеллыгында 608 кече һәм урта эшмәкәрлек субъекты, шул исәптән 3 урта предприятие, 124 кече предприятие һәм 481 шәхси эшмәкәр үз эшчәнлеген алып барган

2018 елның 1 яртыеллыгында Әгерже районының Кече һәм урта предприятиеләрендә (шәхси эшмәкәрләрне исәпкә алмыйча) эшләүчеләрнең исемлек буенча уртача саны 1541 кеше тәшкил итте.

Әгерже муниципаль районының Кече һәм урта предприятиеләренен (шәхси эшмәкәрләрдән башка) 2018 елның 1 яртыеллыгында әйләнеше 1689,7 млн.сум, 2017 ел белән чагыштырганда 100,8% тәшкил итте.

2 рәс. ВТПда кече һәм урта бизнес өлеше

Соңгы өч елда районның тулай территориаль продуктында кече һәм урта бизнес өлеше 20 % тан 27 % ка кадәр арткан.

Район икътисадына кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының зур өлеш кертүен исәпкә алып, администрация аларга ярдәм итү мәсьәләләренә аерым игътибар бирә.

Хәзерге вакытта районда кече эшмәкәрлек субъектларына ярдәм итү һәм аны үстерү структурасы формалаштырылган.:

- Әгерже районында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү буенча Ижтимагый Совет;

- Әгерже муниципаль районының Яшьләр парламенты составында-яшь эшмәкәрләр Советы.

Тикшерү нәтижәләре буенча, шулай ук эшқуарлар арасында үткәрелгән сорашып белешүләр нәтижәсендә, кече эшқуарлык субъектларының үсешен тоткарлый торган түбәндәге төп проблемалар ачылды.:

1. кече һәм урта эшмәкәрлек өчен квалификацияле кадрларга кытлык;
2. эшқуарлык эшчәнлеген башлау һәм алып бару өчен белем һәм хәбәрдарлыкның житәрлек дәрәжәдә булмавы;
3. житештерү (матди) инфраструктурасына кытлык һәм аның түбән булуы;
4. түбән алу мөмкинлеге финанс ресурслары;

Билгеләнгән проблемаларны хәл итү өчен программа-максатчан алым кулланыла, аның кысаларында эшқуарлыкны үстерү өчен уңайлы шартлар булдыру буенча планлы эш алып барырга, программа чараларының кече эшмәкәрлек субъектлары күрсәткечләренә йогынтысын анализларга, шулай ук куелган максатларга һәм максатчан индикаторларның билгеле бер

күрсәткечләрәнә ирешү өчен программа чараларының үтәлешен контрольдә тотарга мөмкинлек бирә торган программа чараларын гамәлгә ашыру күздә тотыла.

Билгеләнгән проблемаларны хәл итү өчен әлеге программаны тормышка ашыруның төп юнәлешләре булырга тиеш:

финанс һәм финанс булмаган ярдәм күрсәтү;

кече эшмәкәрлек субъектларына, шул исәптән хезмәт житештерүчәнлеген һәм хезмәт сыйфатын арттыру өлкәсендә уку-методик ярдәм күрсәтү;

кече эшмәкәрлек субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү өчен муниципаль милек исемлеген формалаштыру;

Эшкуарлыкка ярдәм итү инфраструктурасын үстерү, шул исәптән муниципаль дәрәжәдәгә сәнәгать майданчыгын булдыру.

Хәзерге вакытта «Әгерже ит комбинаты» ЖЧЖ базасында аккредитацияләнгән «Әгерже-Үсеш» (3 резидент) сәнәгать майданчыгы эшли.

3.3. Кулланучылар базарын үстерү

Куллану өлкәсе халыкның иминлеге индикаторы булып тора. Заманча кулланучылар базары халыкның товарларга һәм хезмәт күрсәтүләргә ихтыяжын киң асортиментта, арзан бәяләрдән һәм территорияль яктан һәркем файдалана алырлык дәрәжәдә канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән бурычлар комплексын хәл итә.

Сәүдә майданы белән тәмин ителеш нормативыннан 530 кв. м. артык.

5 % ка үсеш белән товар әйләнеше 2 млрд. 446 млн. сум тәшкил итте.

Республика программасы буенча беренче тапкыр Варклед-Бодья һәм Пеләмеш авылларында ике модульле кибет төзелде. Бу-кулланучылар кооперациясенә зур ярдәм. Әгерже районы кулланучылар жәмгыяте, барлык еллардагы кебек үк, югары социаль бурычны үти-һәр авыл кешесен беренче чиратта кирәкле товарлар белән тәмин итү. 19 торак пунктта автолавкалар белән сәүдә оештырылган.

Шәһәр халкы өчен авыл хужалыгы ярминкәләре шактый ярдәм булып тора. 2018 елда 24 ярминкә үткәрелде, аларда аеруча кулай бәяләрдән ит, сөт, яшелчә продукциясенә сорау зур.

2018 елда Кулланучы өчен сыйфатлы көнкүреш хезмәтләре белән халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтүне үстерүгә зур игътибар бирелде. Тегү остаханәсе, «Матурлык, сәламәтлек, яшьлек» салон-студиясе, Тоз мәгарәсе, аяк киemen ремонтлау остаханәсе һәм башка хезмәтләр ачылды.

Халыкка түләүле хезмәт күрсәтү күләме 1 % ка арткан һәм 387 млн. сум тәшкил иткән.

3.4. Яшьләр арасында эшкуарлыкны үстерү

Тиз үзгәрүчән дөньяда инновацион үсеш потенциалын нәтижәле үстерү һәм нәтижәле файдалану мөһим,аның төп максаты-яшьләр.

Росстат мәгълүматларына караганда, Татарстанда яшьләр эшкә яраклы халыкның 37% тан артыгын тәшкил итә, ә аның икътисади активлыгы районда 60% тәшкил итә. Шулай ук вакытта яшьләрнең 53% ы мәшгуль. Шулай итеп, республика яшьләрнең кимендә 7% ы бернинди икътисади эшчәнлек белән шөгыльләнми.

Өгерже районнда 35,3 мең кеше яши, шуларның 7,3 меңе-14 яшьтән алып 30 яшькә кадәрге кешеләр.

Кече һәм урта бизнес субъектлары арасында яшьләрнең якинча 8,7 проценты.

Яшьләрне эшкуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү өчен төрле форумнар, конкурслар үткәрелә, әмма алар әлегә Реаль бизнес-инкубаторга ирешә алмый. Ә яшьләр хезмәт базарында конкуренциягә дә, кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә дә аз эзерлекле булып тора.

Яшьләр эшкуарлыкны үстерү буенча төп проблемалар булып яшьләрдә тәҗрибә һәм белем житмәү һәм инвестицияләр кытлыгы тора.

Эшкуарлык эшчәнлегенә өлкәсендә яшьләрне мәгълүмат белән тәэмин итү системасын булдыру массакүләм мәгълүмат чаралары, полиграфия продукциясе аша, шулай ук IT-технологияләрне куллану юлы белән яшьләргә мәгълүмат житкерергә мөмкинлек бирерчәк.

Яшьләр эшкуарлыкның уңай имиджын һәм абруен булдыру әлегә эшчәнлеккә яшьләрне жәлеп итә һәм үткәрелә торган чараларның эһәмиятен арттырачак.

Эшлекле яшьләр белән әңгәмәләр, төрле чаралар үткәрү, яшьләрне гомуми белем бирү учреждениеләрендә бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәтү яшьләрне эшкуарлык мохитенә жәлеп итүгә ярдәм итәрчәк.

Үз эшене булдыруда һәм үстерүдә яна эш башлаучы яшь эшкуарларны озата бару аларга консультация ярдәме күрсәтүне һәм аларның проектларын өлешчә инвестицияләүне, аларның иң яхшыларының грант ярдәме конкурсларында катнашуын тәэмин итүне күздә тоту.

Яшьләрне эш белән тәэмин итүгә ярдәм итү һәм яшьләрне районның һәм республиканың икътисади үсеш программаларын тормышка ашыруга жәлеп итү.

Әлегә юнәлеш кысаларында түбәндәге чаралар планлаштырыла.
3.5.1. "Иң яхшы бизнес-идея" конкурсын үткәрү һәм оештыру.

Әлегә чара кысаларында Яшьләр конкурсын оештыру һәм үткәрү планлаштырыла.

3.5.2. 9-11 сыйныф укучылары белән «эшлекле иртәнге аш» чараларын уздыру, кече һәм урта эшкуарлык житәкчеләрен эшкуарлыкны популярлаштыру өчен чакырып.

3.5.3 грант ярдәме конкурсларында катнашу өчен яшьләр арасынан кече эшмәкәрлек субъектларын жәлеп итү.

3.5. Сәнэгать майданчыкларын үстерү һәм резидентларны жәлеп итү

Икътисадый үсешнең өстенлекле нокталарыннан берсе-авыл хужалыгы кластеры булдыру. Өч ел элек ит комбинаты катнашында «Әгерже-Үсеш» сәнэгать майданчыгы булдырылган иде.

Муниципаль дәрәжәдәге сәнэгать майданчыгы, гомуми майданы 20 мең квадрат метрдан артык, реконструкциялэнгән житештерү корпусы 2,5 мең квадрат метр һәм барлык инженерлык коммуникацияләре белән тәмин ителгән. Төп белгечлек-ит һәм ит субпродуктлары житештерү.

Майданчыкның беренче резидентлары-Әгерже ит комбинаты, сәнэгать майданчыгы төзелешенең инициаторы һәм инвесторы.

2018 елның 1 гыйнварына майданда 3 резидент - (ЖЧЖ «Әгерже ит комбинаты, ИП Орлиогло Виталий Борисович, ЖЧЖ «Игра ит комбинаты»).

2017 елда 4 млн. сум инвестиция кертелгән, тышлау цехы ачылган, фасовкалау цехы файдалануга тапшырылган, бу айлык ит эшкәртү күләмен 400 тоннага кадәр арттырырга мөмкинлек биргән. Ит продукциясен ышанычлы саклау өчен 120 һәм 600 тонна суыткыч савытлар бар.

Сәнэгать майданчыгында эшләүчеләр саны 2016 ел дәрәжәсенә карата 29 % ка арткан (150 кешедән 194кә кадәр). Резидентлар әйләнеше 48,5% ка 1 млрд. 345 млн. сумга кадәр арткан.

2018 елда санитар нормаларга һәм таләпләргә жавап бирүче керү төркеме яңартылды.

Сатып алу күләмнәре артты. Бу Татарстан Республикасы гына түгел, башка төбәкләр: Удмуртия, Башкортстан, Чуашстан, Киров, Самара, Ульяновск, Свердловск өлкәләре, Пермь крае. Сатып алуларның төп өлеше терлекчелек агрофирмаларына туры килә, һәм фермер хужалыкларыннан һәм шәхси крестьян хужалыкларыннан сатып алулар бар.

Әгерже ит комбинаты региональ һәм муниципаль сатып алуларда катнаша. Продукцияне Казан шәһәренең белем бирү учреждениеләренә һәм социаль туклану департаментына, Удмуртиянең мәгариф учреждениеләренә китерә.

Әгерже шәһәрендә Әгерже ит комбинаты житештергән ит һәм казылык әйберләре, Игра ит комбинатының ярымфабрикатлары сату бүлегә ачылды.

Предприятиенең бөтен йөк әйләнеше – терлек сатып алу һәм эзер продукция белән тәмин итә (шәхси парк-42 машина, мал ташу, суыту белән продукция, тракторлар, төягечләр, тагылмалар).

Эшкәртүдә 60 млн. сумлык техник документация бар. Бу-эре мөгезле терлекләренә һәм дунгызларны сую буенча яңа югары житештерүчән һәм экономияле цех төзү, иске терлек чалу цехын «Хәләл» ит житештерү өчен реконструкцияләү планлаштырыла. Парковка майданчыгын төзекләндерү планлаштырыла.

Житештерү күләмнәре артканда салым керемнәре һәм мәжбүри түләүләр артты. 2016 ел нәтижәләре буенча, үсеш белән 4 тапкыр 37,6 млн. сум кәргән, 2018 елның 1 кварталында 35% ка үсеш белән 9,6 млн. сум кәргән.

«Әгерже – Үсеш» сәнәгать майданчыгы район икътисадын шактый ныгыта.

Әгерже шәһәрәндә «ВАМИН» май-сөт комбинаты ябылганнан соң 5 елдан артык житештерү майданнары файдаланылмаган. 2018 елның декабрәндә жир кишәрлеген сатып алу буенча килешү булырга тиеш һәм хәзер бу базада тагын бер «Добролюбово» сәнәгать майданчыгы булдыру планлаштырыла.

Эшчәнлек юнәлешләре: сөт кабул итү һәм эшкәртү, фермер продуктлары өчен үз ваклап сату чөлтәрен үстерү, эре мөгезле терлекләр өчен катнаш азык һәм азык өстәлмәләре житештерү. 2018 елда сөт кабул итү, катнаш азык житештерү гамәлгә ашырыла, 8 эш урыны булдырылган, 700 мең сум инвестиция кәртәлгән.

Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районының сәнәгать майданчыклары үсешен тагын да популярлаштыру максатыннан Удмуртия Республикасы кече бизнес вәкилләре белән очрашулар үткәрелә, Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы сайтында даими рәвештә мәгълүмат яңартылып тора. Сәнәгать майданчыгын оештыру өчен бирелгән коммуникацияләр булган 30 533 кв. м майданлы участок бүлеп бирелгән.

3.6. Үзмәшгуль халык өчен сынау проекты турында

Үзмәшгульлек мәсьәләсе дә актуаль булып тора. Татарстан бу категория гражданнар белән эшләүнең яңа формалары сыналачак сынау төбәкләре исемлегенә кәрдә. Гарантияләрне тәәмин итү һәм үзмәшгульләрне хокукый яклау, шулай ук аларның эшчәнлеген легальләштерүдә кызыксынуларын арттыру мәсьәләсен хәл итү зарур.

Әгерже шәһәрәндә ел саен халыкны эш белән тәәмин итү үзәгенә 1 меңнән артык кеше мөрәжәгать итә, шул ук вакытта төрле чыганақлардан алынган мәгълүматны исәпкә алып, районның күп кенә кешеләре төрле өлкәләрдә үзмәшгуль.

Сынау проектының гамәлгә ашыру өчен кирәк:

Үзмәшгуль гражданнар буенча Татарстан Республикасы законнары нигезендә, республика территориясендә үзмәшгуль гражданнарның үзмәшгульлеген легальләштерүгә юнәлдерелгән норматив хокукый акт эшләргә. Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районында формаль булмаган мәшгульлекне киметүгә юнәлдерелгән күрсәткечләргә ирешү буенча оператив мониторинг һәм формаль булмаган мәшгульлекне киметүгә юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә хезмәт килешүләре төзегән затларның эш урыннарында беркетелүен исәпкә алу күрсәткечләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк.

Шулай ук ай саен үз статусыңны үзеңнекеләргә теркәүне стимуллаштыру буенча мәгълүмати-консультация чаралары үткәрергә кирәк. Мәгълүмати-консультация чаралары потенциал үзмәшгульләр белән

очрашулар, тышкы реклама, сайтта, газетада, шулай ук радиода мәгълүмат урнаштыру, презентацион материал тарату рәвешендә булырга мөмкин.

3.7. Авыл хужалыгында кооперацияне үстерү

Авыл хужалыгы район икътисадының әйдәп баручы тармагы булып тора.

Актуаль мәсьәлә - авылда кече һәм урта бизнесны үстерү. Моның өчен КФХ, ИП, авыл хужалыгы продуктларын эзерләү, сату, авыл халкына хезмәт күрсәтү буенча кооперативлар төзелде.

Районда халыктан сөт жыю белән шөгылләнүче авыл хужалыгы кулланучылар кооперативларына (СПСК) аерым игътибар бирелә, алар районда 3 берәмлек.

Тирсәдән шәхси эшмәкәр Р.Р.Харисов сөт жыю һәм аны эшкәртү белән шөгылләнә. Көн саен 1,5 тонна сөт эшкәртелә. 7 берәмлек эзер сөт продукциясе житештерә. Товарны Казан, Чаллы, Әгерҗе сәүдә нокталарында сата. 8 эш урыны булдырган. Тотрыкландыру һәм динамик үсеш максатында 250 баш сөт сыерга исәпләнгән сөт фермасы төзи.

2018 елның октябрнен район халкыннан артык авыл хужалыгы продукциясен жыю буенча Әгерҗе районы кулланучылар жәмгыятенен эзерләү конторасы үз эшчәнлеген башлап жибәрде. РайПО кибетләренен сәүдә челтәрләре аша авыл хужалыгы продуктларын сатып алу оештырылган.

3.8. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен инвестиция урыннары

Әгерҗе районында үткәрелгән геологик эзләнүләр турындагы архив мәгълүматларына караганда, Красный Бор зонасы территориясендә сәнәгый әһәмияткә ия булган бакыр чыганаclarы табылган.

Моннан тыш, Әгерҗе районы жирле төзелеш ресурсларына бай: известняклар, мергельләр, балчык һәм ком. Известняк һәм мергель кайчандыр юлларны ныгыту һәм туфракның кислоталылыгын жайга салу өчен кулланылган. Хәзерге вакытта балчык кирпич житештерү өчен кулланыла. Һәм, әлбәттә инде, югары сыйфатлы ком-гравий катнашмалары (ПГС), аларның запаслары буенча Кама елгасы Россиядә беренче урында тора.

Районда биоягулык житештерү өчен дә, торф чүлмәкләре, үсемлекләрне һәм торфотуфларга күчереп утырту өчен грунт (югары, 70% ка кадәр булган Түбән торфлар, известь эчтәлеге) житештерү өчен дә файдаланырга мөмкин булган торф ятмалары да бар.

Шулай итеп, Әгерҗе муниципаль районының ресурслар белән житәрлек тәэмин ителеше (руда булмаган файдалы казылмалар, нефть, урман, су, жир ресурслары) бар.

4. Территориянең инвестицион жәлеп итүчәнлеген бәяләү, эшкуарлыкны үстерү юнәлешләрен һәм конкрет чаралар исемлеген бәяләү.

Программа чараларын тормышка ашыру куелган бурычларны тормышка ашыру кысаларында планлаштырыла.

4.1. 1 бурыч. Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының Кече

Һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмалар һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү өчен уңайлы шартлар булдыру.

Әлеге юнәлеш кысаларында җаваплы башкаручы тарафыннан кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүнең финанс, икътисадый, социаль һәм башка күрсәткечләренә, кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм чараларының нәтижәлегенә анализ ясала һәм Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү фаразын формалаштыру үткәрелә. Уңайлы шартлар булдыру әлеге программа чараларын тормышка ашыру аша тормышка ашырыла.

1.1 муниципаль дәрәжәдәге сәнәгать паркларын булдыру һәм үстерү;

1.2 резидентларны җәлеп итүдә һәм яңа эш урыннары булдыруда ярдәм күрсәтү;

1.3 Әгерҗе муниципаль районы бюджетына районның сәнәгать майданчыклары өчен җибәрелә торган салымнар буенча ташламалар бирү буенча норматив-хокукый актлар кабул итү.

4.2. 2 бурыч: инженерлык инфраструктурасы объектларын төзү һәм КУЭның инвестиция проектларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле ресурслардан файдалану системасын яхшырту

2.1 Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы милкендә булган буш җир кишәрлекләре һәм җәлеп ителмәгән урыннар реестрын алып бару;

2.2 Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы территориясендә инвестицион һәм инновацион проектларны тормышка ашыруга ярдәм итү;

2.3 Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының еллык инвестицион паспортын актуальләштерү

2.4 Интернет челтәрендә район башлыгы белән турыдан-туры элемент каналын популярлаштыру;

2.5 районда МСП инвестицион проектларын гамәлгә ашыру.

4.3. 3. Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасы оешмаларына адреслы финанс ярдәме күрсәтү чараларын тормышка ашыру.

Әлеге юнәлеш кысаларында кече һәм урта эшкуарлык субъектларына (алга таба - МСПЭ) финанс ярдәме күрсәтелә.

3.1. Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына финанс ярдәме күрсәтү түбәндәге юнәлешләр буенча республика ярдәм чараларын күрсәтү рәвешендә гамәлгә ашырыла:

3.1.1. Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына Россия кредит оешмаларында жәлеп ителгән кредитлар буенча процентлар түләү чыгымнарының бер өлешен каплауга субсидияләр бирү.

3.1.2. Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына күргәзмә-ярминкә чараларында катнашу чыгымнары өлешен каплауга субсидияләр бирү.

3.1.3. Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының Кече һәм урта предприятиеләре житәкчеләренә эшкуарлык грамоталылыгын һәм компетентлыгын арттыру буенча белем бирү хезмәтләре өчен түләү чыгымнарының бер өлешен каплауга субсидияләр бирү.

3.1.4. Лизинг-грант нигезендә жиһазлар сатып алуга бәйле чыгымнарның бер өлешен каплауга Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына субсидияләр бирү.

3.1.5. РФ һәм ТРда югарыда күрсәтелгән ярдәм чаралары

4.4. 4 бурыч. Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү түбәндәге юнәлешләр буенча башкарыла:

4.1.1. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына арендага бирү өчен билгеләнгән күчәмсез милек объектлары исемлегеннән кече һәм урта эшкуарлык субъектларына арендага бирү.

Мөлкәт ярдәме Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районының Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына ташламалы аренда түләве буенча бирү өчен билгеләнгән муниципаль хокукый акт нигезендә формалаштырылган мөлкәт исемлегенә кертелгән мөлкәтне вакытлыча файдалануга һәм (яки) файдалануга тапшыру рәвешендә башкарылачак.

4.1.2 Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы бюджетына кергән жирле салымнар буенча ташламалар бирү.

4.5. 5 бурыч: инвестицион проектларны гамәлгә ашыру кысаларында административ киртәләрне бетерү.

5.1 кече һәм урта эшкуарлык субъектларына дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын күтәрү һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация бирү:

Эшкуарлык эшчәнлеген алып бару мәсьәләләре буенча кече һәм урта бизнес субъектлары өчен семинар-киңәшмәләр үткәрү һәм оештыру

5.2 Эшкурлыкка ярдәм итү һәм аны үстерү буенча хакимият һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында Кече һәм урта эшкурлык субъектларын мәгълүмат белән тәмин итү;

5.3 эшмәкәрлек эшчәнлеген алып бару мәсьәләләре буенча СМП һәм физик затларга шәхси консультацияләр бирү

4.6. 6 нчы бурыч: эшкурның уңай образын формалаштыру, эшмәкәрлек ролен популярлаштыру.

Өлеге юнәлеш кысаларында түбәндәге чаралар планлаштырыла.

6.1. Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районының рәсми сайтында "Бизнесны үстерү" бүлегенә эшчәнлеген алга этәрү һәм тәмин итү.

Чара кысаларында заманча мәгълүмати тәмин итү системасын үстерү, шул исәптән Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы рәсми сайтының "Бизнесны үстерү" махсус бүлегенә Кече һәм урта эшкурлык субъектларын үстерү һәм аларга ярдәм итү механизмнары турындагы эше хисабына да, үстерү күздә тотыла. Бу эшкурлык субъектларының хокукый мәгълүматка (гамәлдәге федераль, региональ, муниципаль законнар), кече һәм урта эшкурлыкны үстерү мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлар проектларына, методик рекомендацияләргә, документларның типик үрнәкләренә, Эшкурлыкка ярдәм итүнең муниципаль программаларын гамәлгә ашыру турындагы хисапларга, шулай ук булачак вакыйгалар һәм чаралар анонсларына керә алуын тәмин итәргә мөмкинлек бирәчәк.

6.2. Конференцияләр, түгәрәк өстәлләр һ. б. оештыру һәм үткәрү.

Өлеге чараның максаты-шәһәрнең социаль-иқтисади бурычларын хәл итүгә бизнесны жәлеп итү, кече һәм урта эшкурлыкны үстерүнең актуаль мәсьәләләрен һәм проблемаларын һәрьяклап өйрәнү, шулай ук аларны бетерү буенча конструктив карарлар эшләү.

Шулай ук өлеге чара кысаларында ел саен Россия эшмәкәрләре көнен бәйрәм итү планлаштырыла.

Эшкурлык Советының кече һәм урта эшкурлыкны үстерү һәм аңа ярдәм итү мәсьәләләре буенча эше (алга таба-Совет) бизнесның эшлекле активлыгын арттыру элементларының берсе булып тора. Совет 2013 елда төзелгән һәм муниципаль норматив хокукый акт нигезендә эшчәнлек алып бара.

Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы территориясендә эшмәкәрлек активлыгын һәм хәйрия эшчәнлеген стимуллаштыру максатларында Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районының социаль-иқтисади үсешенә аеруча зур өлеш керткән хужалык итүче субъектларны бүләкләү планлаштырыла.

Чара кысаларында хужалык итүче субъектлар дипломнар, рәхмәт хатлары, мактау грамоталары, сәламләү адреслары һ. б. белән бүләкләнә.

6.3. Семинарлар һәм башка консультатив чаралар үткәрү.

Әлеге чара кысаларында кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү оешмалары, дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары, махсус оешмалар һәм тиешле квалификациясе булган затлар катнашында семинарлар, киңәшмәләр, тренинглар, тематик "кайнар" телефон линияләре, эшмәкәрлек эшчәнлегенә мәсьәләләргә буенча шәхси консультацияләр оештыру һәм үткәрү күздә тотыла.

6.4. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына гамәлдәге механизмнар һәм дәүләт ярдәме формалары турында мәгълүмат бирү.

Әлеге чара кысаларында Эшкуарлык мәсьәләләргә буенча макаләләр, видеороликлар, методик белешмәлекләр, буклетлар, брошюралар һәм башка мәгълүмат материалларын әзерләү һәм бастыру (әзерләү) буенча эшләр башкару планлаштырыла. Шулай ук массакүләм мәгълүмат чараларында, шул исәптән эшкуарлык эшчәнлегенә төрле аспектларын яктыртучы интернет-материалларны урнаштыру, эшкуарлыкны үстерү тәҗрибәсен пропагандалау, эшкуарлыкның уңай имиджын формалаштыру һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына дәүләт ярдәме чаралары турында мәгълүмат бирү максаты белән үткәрелә.

5. МСПны үстерү программасын ресурслар белән тәмин итү.

Программаны финанслауның гомуми күләме фаразланган характерда.

Программаны гамәлгә ашыру барышында чаралар һәм финанслау күләмнәре тиешле финанс елына Татарстан Республикасы бюджетында каралган бюджет ассигнованиеләргә нигезендә төзәтмәләр кертеләргә тиеш.

Региональ һәм федераль бюджет акчалары жәлеп ителәчәк.

6. Хәвеф-хәтәрләргә бәяләү, аларны киметү чаралары.

Программаны тормышка ашырганда төп куркынычлар булып тора:

- программа чараларын гамәлгә ашыруны тәмин итү өчен Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы бюджеты акчалары житмәү - финанс риски;

- административ куркыныч - программаны тормышка ашыру процессларын нәтижәсез оештыру һәм идарә итү;

- эшмәкәрлек эшчәнлегенә өлкәсендә федераль һәм региональ законнарны үзгәртү.

Максатка ирешүгә һәм Программаны гамәлгә ашыру барышында планлаштырылган нәтижеләргә хәвеф-хәтәрләрнең йогынтысын минимальләштерү максатында түбәндәге гомуми чараларны кабул итү мөмкин:

- ирешелгән нәтижеләргә карап, программа чараларына һәм күрсәткечләргә еллык төзәтмәләр кертү;

- беренчел финанслау өчен өстенлекләргә билгеләү;

- бюджет кертемнәренә нәтижеләгән бәяләү;

- программаны тормышка ашыру барышы турында даими һәм ачык публикация;
- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм күрсәтү тәҗрибәсен гомумиләштерү һәм анализлау.

Рисклар белән идарә итү буенча гомуми чаралар программаны тормышка ашыру мониторингы һәм аның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү процессында җаваплы башкаручы һәм соисполнители тарафыннан гамәлгә ашырыла.

7. Программаның планлаштырылган икътисади нәтижәлелеге, программа белән идарә итү һәм тормышка ашыруны контрольдә тоту.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге, узган ел белән чагыштырганда, төп максатчан индикаторларның һәм күрсәткечләрнең һәрберсенен билгеләнгән күрсәткечләренә ирешүдән чыгып бәяләнә. Программаның күрсәткечләре (индикаторлары) һәм аларның әһәмияте әлеге программаның 1 нче кушымтасында китерелгән.

Программаның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижәлелеген бәяләү тәртибе нигезендә җаваплы башкаручы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Җаваплы башкаручы әлеге хисапларны гомумиләштерә һәм билгеләнгән таләпләр нигезендә Программа чараларының үтәлеше турында жыелма хисап әзерли.

8. Муниципаль программаның нәтижәлелеген бәяләү методикасы

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге, узган ел белән чагыштырганда, төп максатчан индикаторларның һәм күрсәткечләрнең һәрберсенен билгеләнгән күрсәткечләренә ирешүдән чыгып бәяләнә. Программаның күрсәткечләре (индикаторлары) һәм аларның әһәмияте әлеге программаның 1 нче кушымтасында китерелгән.

Программаның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижәлелеген бәяләү тәртибе нигезендә җаваплы башкаручы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Җаваплы башкаручы әлеге хисапларны гомумиләштерә һәм билгеләнгән таләпләр нигезендә Программа чараларының үтәлеше турында жыелма хисап әзерли.

9. Муниципаль программаны хокукый жайга салу чаралары характеристикасы

Хокукый жайга салуның төп чаралары программа чараларын нәтижәле гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән.

Программа чараларын гамәлгә ашыру федераль һәм региональ законнар белән регламентлана.

Программа чараларын үтәүгә юнәлдерелгән хокукый жайга салуның төп чараларына муниципаль норматив хокукый актларны эшләү һәм кабул итү, шулай ук, кирәк булган очракта, программаны гамәлгә ашыру өлкәсендә гамәлдәге муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертү керә.

10. Нәтижәләр һәм кушымталар(саннар белән таблицалар)

Программа күрсәткечләре статистик хисапчылык, дәүләт статистикасы федераль хезмәте, башкарма хакимият органнары, жирле үзидарә органнарының белешмә һәм аналитик мәгълүматы нигезендә хисап чорында квартал һәм еллык периодик белән чагыштырганда формалаштырыла.

2019-2023 елларга
Татарстан Республикасы
Әгерже муниципаль районында
кече һәм урта эшқуарлыкны
үстерү муниципаль программасына
Інче кушылта

2019-2023 елларга Әгерже муниципаль районында МСП үсеше буенча төп күрсәткечләр.

№	Күрсәткечләр исеме	Үлчәү берәмлег	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны Әгерже районы халкының 10 мең кешесенә исәпләгәндә	берәмлек	177,1	178,1	178,8	178,9	179,0	179,2
2	барлык предприятиеләрдә эшләүчеләрнең гомуми санында кече һәм урта эшқуарлык субъектларында эшләүче хезмәткәрләрнең исемлек буенча уртача	%	14,00	14,5	14,8	14,9	15,0	15,2
3	Кече һәм урта предприятиеләр әйләнеше	млрд.	2,8	2,94	3,08	3,24	3,41	3,57
4	Кече предприятиеләрдә уртача айлык хезмәт хакы	сум.	14892,00	15431,47	16172,20	16980,8	17980,3	19418,7
5	Әгерже муниципаль районы бюджетына эшмәкәрлек эшчәнлегеннән салым керемнәре	млн. сум.	52,00	54,6	57,3	60,1	63,2	66,3
6	Сәнәгать майданчыклары бвлү	берәмлек	1	1	2	2	2	3
7	Тулаем территориаль продуктта кече һәм урта эшқуарлыкның өлеше	%	26,3	27,1	27,35	27,68	27,8	28,0
8	Хисап чоры ахырына теркәлгән эшсезлек дәрәжәсе		0,58	0,6	0,58	0,55	0,54	0,5
9	Ярдәм алган кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны	берәмлек	4	1	2	2	2	2
10	Тышкы, басма һәм электрон реклама чараларын кулланып урнаштырылган реклама-мәгълүмати	берәмлек	22	25	30	30	30	30
11	Грантлар алган яшыләр арасынан кече эшмәкәрлек субъектлары саны	берәмлек	1	1	1	1	1	1

12	Яца ачылган микропредприятиелэрдэ, кече һәм урта предприятиелэрдэ һәм шәхси эшмәкәрлэрдэ эш үлчешлэри саны	берәмле к	14	20	25	25	30	30
13	Төркөлгән үзмәшгульлэр саны	кеше.	0	30	45	60	80	100

2019-2023 елларга
Татарстан Республикасы
Әгерже муниципаль районьнда
кече һәм урта эшқуарлыкны
үстерү муниципаль программасына
2нче кушымта

2019-2023 елларга муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Бурыч исеме	Төп чаралар исеме	Программа чараларын башкаручылар	Төп чараларны башкару сроклары	Финанслау чыганақлары
1	2	3	4	5
1. МСПга ярдәм инфраструктурасын үстерү	1.1 муниципаль дәрәжәдәге сәнәгать паркларын булдыру һәм үстерү	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы башкарма комитеты, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары	2019-2023	Бюджеттан тыш акчалар
	1.2 резидентларны жәлеп итүдә һәм яңа эш урыннары булдыруда ярдәм күрсәтү	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы башкарма комитеты, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары	2019-2023	Бюджеттан тыш акчалар
	1.3 сәнәгать мәйданчықлары өчен Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы бюджетына жибәрелә торган салымнар буенча	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Советы, Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы Финанс-	2019-2023	Агымдагы финанслау кысаларында

	ташламалар бирү буенча норматив-хокукый актлар кабул итү	бюджет палатасы		
2. Инженерлык инфраструктурасы объектларын төзү һәм Инвестицион проектларны гамәлгә ашыру өчен МСПның кирәкле ресурслардан файдалану системасын яхшырту	2.1 Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы милкендә булган буш жир кишәрлекләре һәм жәлеп ителмәгән урыннар реестрын алып бару	Әгерже муниципаль районының Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы	2019-2023	Агымдагы финанслау кысаларында
	2.2 Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы территориясендә инвестицион һәм инновацион проектларны тормышка ашыруга ярдәм итү	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы башкарма комитеты	2019-2023	Агымдагы финанслау кысаларында
	2.3 Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районының еллык инвестицион паспортын актуальләштерү	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы башкарма комитеты	2019-2023	Агымдагы финанслау кысаларында
	2.4 Интернет челтәрендә район башлыгы белән турыдан-туры элемтә каналын популярлаштыру	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы башкарма комитеты	2019-2023	Агымдагы финанслау кысаларында
	2.5 районда МСП инвестицион	МСП субъектлары (киләштерү	2019-2023	Бюджеттан

	проектларын гамэлгә ашыру	буенча)		тыш акчалар
3. МСП субъектларына финанс ярдәме чараларын гамэлгә ашыру	<p>3.1 кече һәм урта бизнес субъектларының Татарстан Республикасы һәм Россия Федерациясе ярдәменә төрле программаларында катнашуына ярдәм итү</p> <p>3.1.1. субсидияләр бирү</p> <p>3.1.2 башка ярдәм чараларын күрсәтү</p>	Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы башкарма комитеты, Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе (киләштерү буенча)	2019-2023	<p>ТР Бюджеты</p> <p>3000 мең. сум.</p> <p>Ел саен</p>
4. МСП субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү чараларын гамэлгә ашыру	4.1 кече һәм урта эшкуарлык субъектларына кече һәм урта эшкуарлык субъектларына арендага бирү өчен билгеләнгән күчәмсез милек объектлары исемлегеннән бирү	Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы башкарма комитеты, Әгерҗе муниципаль районының Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы	2019-2023	Агымдагы финанслау кысаларында
	4.2 жирле салымнар буенча ташламалар бирү	Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы башкарма комитеты	2019-2023	<p>МБ Бюджеты</p> <p>200 мең сум</p> <p>Ел саен</p>
5. Инвестицион проектларны гамэлгә ашыру кысаларында административ киртәләргә бетерү	5.1 кече һәм урта эшкуарлык субъектларына дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын күтәрү һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына	Татарстан Республикасы Әгерҗе муниципаль районы башкарма комитеты	2019-2023	<p>МБ Бюджеты</p> <p>30 мең сум</p> <p>Ел саен</p>

	консультация бирү:			
	5.2 Эшқуарлыкка ярдәм итү һәм аны үстерү буенча хакимият һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында Кече һәм урта эшқуарлык субъектларын мәгълүмат белән тәэмин итү	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы башкарма комитеты	2019-2023	Агымдагы финанслау кысаларында
	5.3 эшмәкәрлек эшчәнлеген алып бару мәсьәләләре буенча МСП һәм физик затларга шәхси консультацияләр бирү	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы башкарма комитеты, Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе (килештерү буенча)	2019-2023	Агымдагы финанслау кысаларында
6. Эшқуарның уңай образын формалаштыру, эшқуарлык ролен популярлаштыру	6.1 Әгерже муниципаль районы эшмәкәрләре турында, бизнесны үстерү турында мәкаләләр массакуләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгару	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы башкарма комитеты, «Әгерже хәбәрләре» газетасы редакциясе (килештерү буенча)	2019-2023	Агымдагы финанслау кысаларында
	6.2 кече һәм урта бизнес субъектлары тарафыннан житештерелә торган продукцияне презентацияләүне оештыру һәм үткәрү	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы башкарма комитеты	2019-2023	Агымдагы финанслау кысаларында

	6.3 ТР Әгерже муниципаль районының Кече һәм урта эшкуарлык торышын һәм үсешен анализлау	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы башкарма комитеты, Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе (килештерү буенча)	2019-2023	Агымдагы финанслау кысаларында
	6.4 ТР Әгерже муниципаль районы рәсми сайтында «Бизнесны үстерү» бүлегенә эшчәнлеген алга этәрү һәм тәмин итү	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы башкарма комитеты	2019-2023	Агымдагы финанслау кысаларында
7. Яшьләргә эшмәкәрлек эшчәнлегенә җәлеп итү.	7.1 беләм бирү учреждениеләрендә эшкуарлыкны популярлаштыру, МСП катнашында “Эшлекле иртәнгә аш” чарасын уздыру	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы башкарма комитеты, "Мәгариф идарәсе" МКУ	2019-2023	Агымдагы финанслау кысаларында
	7.2 грант ярдәме конкурсларында катнашу өчен яшьләр арасынан кече эшкуарлык субъектларын җәлеп итү	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы башкарма комитеты, яшьләр үзәге	2019-2023	Агымдагы финанслау кысаларында
8. Социаль эшкуарлыкны үстерү	8.1. Социаль өлкәдә инновацияләр Үзәгендә укыту 8.2. РДО ИГО “Ресурс үзәге” һәм "Перспектива" АКБО белән хезмәттәшлек	Татарстан Республикасы Әгерже муниципаль районы башкарма комитеты, Социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмалар (килештерү буенча)	2019-2023	Агымдагы финанслау кысаларында

